

Súd: Krajský súd Žilina  
Spisová značka: 1To/68/2014  
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5712010886  
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 10. 2014  
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Bargel  
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2014:5712010886.1

## ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Bargela a sudkýň JUDr. Adriany Gallovej a JUDr. Dany Wänkeovej, na verejnom zasadnutí konanom 7. októbra 2014 prejednal odvolanie podané obžalovanou E. S. proti rozsudku Okresného súdu Martin, sp.zn. 1T/88/2013 z 25.6.2014 a takto

### r o z h o d o l :

Podľa § 321 ods. 1 písm. e), ods. 3 Tr. por. z r u š u j e rozsudok Okresného súdu Martin, sp.zn. 1T/88/2013 z 25.6.2014 v časti - vo výroku o treste.

Na základe § 322 ods. 3 Tr. por. obžalovanú E. S., rod. Q., nar. XX.XX.XXXX v E., trvale bytom E. M. č. XX, okres Q. Q.,

### o d s u d z u j e :

Podľa § 208 ods. 2 Tr. zák., s použitím § 36 písm. j) Tr. zák., § 38 ods. 3 Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 7 (sedem) rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. obžalovanú na výkon trestu odňatia slobody zaraďuje do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

### o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom bola obžalovaná E. S. uznaná za vinú zo spáchania zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), b), ods. 2 písm. a) Tr. zák. pre skutok, že:

od presne nezistenej doby po 1. júli 2010 v mieste svojho trvalého bydliska v obci E. M., okres Q. Q., v rodinnom dome č. XX, maloletého E. Z., nar. X.X.XXXX, ktorý jej a C. S., nar. XX.X.XXXX, bol rozsudkom Okresného súdu Martin, sp.zn. 20P/215/2010 zo dňa 6.10.2009, počnúc dňom 1.7.2010, zverený do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti, opakovane a často trestala tak, že ho bila remeňom, zväzovala mu ruky a nohy, neskôr mu ich lepila za chrbtom, nahého ho nechávala spávať na zemi, lebo sa pocikával, zatvárala ho do igelitového vreca na odpadky, opakovane ho sprchovávala studenou vodou, nepúšťala ho mimo priestorov vyššie uvedeného rodinného domu, nenavštevovala s ním pediatrickú ani inú odbornú ambulanciu aj napriek tomu, že si to jeho zdravotný stav vyžadoval, pričom naposledy 14.9.2011 v čase okolo 11.30 hod. po tom, čo sa maloletý E. Z., nar. X.X.XXXX, pocikal, vyzliekla ho donaha a vo vani ho osprchovala horúcou vodou, čím mu spôsobila rozsiahle popáleniny hrudníka, brucha, oblasti prednej a zadnej časti trupu, genitálií, oboch stehien I. až III. stupňa, ktoré zasiahli 42 % tela E. Z., a následne mu nezabezpečila včasnú lekársku odbornú pomoc, liečila ho nesprávnym postupom, v dôsledku čoho dňa XX.X.XXXX o 07.15 hod. mal. E. Z., nar. X.X.XXXX, na následky rozvinutia popáleninového šoku zomrel.

Za spáchanie tohto trestného činu jej súd prvého stupňa uložil postupom podľa § 208 ods. 2 Tr. zák., s použitím § 36 písm. j) Tr. zák., § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere 9 rokov. Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. obžalovanú na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia.

Súd prvého stupňa svoje rozhodnutie odôvodnil v podstate tak, že: „Okresný súd po riadení vykonaného dokazovania postupom uvedeným v Trestnom poriadku, prihliadajúc na dôkazy vykonané na verejnom hlavnom pojednávaní, predovšetkým stranami, pri zachovaní ich rovnosti, viazaný byť aj právnym názorom vysloveným v uznesení Krajského súdu Žilina, sp.zn. 1To/87/2013 zo dňa 27.8.2013 a vzhľadom k výsledkom znova vykonaného dokazovania na hlavnom pojednávaní, hodnotil dôkazy podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností v tejto trestnej veci jednotlivo i v ich súhrne, nezávisle od toho, či by ich obstaral sám alebo orgány činné v trestnom konaní, alebo niektorá zo strán, a takto mal jednoznačne a bez akýchkoľvek pochybností preukázať, že obž. E. S. skutkom uvedeným aj vo výrokovvej časti tohto rozsudku svojím priamym úmyselným konaním naplnila všetky zákonné znaky žalovaného zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), písm. b), ods. 2 písm. a) Tr. zák., keď týrala blízku osobu - mal. E. Z., ktorý bol v jej starostlivosti, keď mal. E. Z. bol príbuzný obžalovanej E. S. v priamom pokolení, t.j. starý rodič a vnuk, s definíciou blízkej osoby v zmysle § 127 ods. 4 Tr. zák., v starostlivosti bol mal. E. Z. na základe rozhodnutia Okresného súdu Martin, sp.zn. 20P/215/2010 od 1.7.2010, spôsobujúc obž. E. S. mal. E. Z. fyzické a psychické utrpenie bitím, spôsobením popálenín rôzneho druhu, pohrdavým až zloštným zaobchádzaním, vyvolávaním strachu a stresu, násilnou izoláciou, bezdôvodným odopieraním ošatenia, hygieny a zdravotnej starostlivosti tým, že ho opakovane sprchovala ľadovou vodou (za trest, keď sa pošpinil), keď mu opakovane zväzovala ruky (dokonca za chrbtom) i nohy, keď ho zatvárala do igelitového vreca na odpadky, keď ho bila remeňom, nahého ho nechávala spať na zemi (keď sa pocikával a pokakával), nepúšťala ho z domu, nenavštevovala s ním pediatrickú ani inú odbornú ambulanciu aj napriek tomu, že mala vedomosť o zdravotnom stave mal. E. Z. a tento si takéto návštevy vyžadoval a spôsobil mu popáleniny dňa 14.9.2011 v takom rozsahu a takého charakteru, že to viedlo k smrti mal. E. Z., pričom k vzniku rozsiahlych popálenín došlo v dôsledku konania obžalovanej, ktorá mal. E. osprchovala horúcou vodou a tým, že mu neposkytla, resp. nezabezpečila nevyhnutnú odbornú a správnu lekársku pomoc, nechala ho v podstate umierať a v konečnom dôsledku i zomrieť. Napriek obhajobe obžalovanej a jej vyhláseniu o nevine a nevedomení si, že by sa dopustila trestnej činnosti, je jej vina jednoznačne a bez pochybností preukázaná vykonaným dokazovaním a jeho výsledkami tak, ako to už bolo v odôvodnení tohto rozsudku uvedené, pričom ustálené konanie obžalovanej má znaky až „obludnosti“, je konštatované hrubé fyzické aj psychické utrpenie a ťažké príkorie na mal. E. Z. priečiace sa normálnej výchove a starostlivosti o dieťa, napriek tomu, že mal. E. Z. bol dieťaťom problematickým, v žiadnom prípade to však nemohlo a nesmelo vyústiť do takého konania obžalovanej, akého sa dopustila s fatálnym dôsledkom u mal. E. Z.. Ako už okresný súd uviedol, vo veci vystupujú dvaja priami svedkovia v podstatnej časti konania a zaobchádzania obžalovanej s mal. E. Z., a to H. Z. a D. Z., ktorí akokoľvek je to nepochopiteľné - keď ako rodičia videli, čo robí obžalovaná s ich synom, je to prejav nehodný - avšak svoje nenáležité správanie vysvetlili tým, že mali strach a obavu, že obžalovaná na nich podá trestné oznámenie pre neplnenie si vyživovacej povinnosti, ktorá im bola určená súdnym rozhodnutím a ktorú si neplnili. Bolo tiež preukázané, že obžalovaná nevenovala dostatočnú pozornosť lekárskej starostlivosti, ktorá bola u mal. E. Z. potrebná, a o ktorej vedela, boli jasne diagnostikované poruchy správania, nenavštevovala s ním ani praktického lekára pre deti a dorast. Nedá sa v tejto súvislosti nekonštatovať, že obžalovaná je pritom osobou, ktorá vychovávala svoje vlastné deti a musela byť schopná posúdiť, že u mal. E. Z. je o to viac táto potrebná, popri bežnej osobnej starostlivosti, inak povedané, že obžalovaná je osobou, ktorá má vlastné deti a má nepochybné skúsenosti s výchovou detí a aj teda vedomosť o povinnosti starostlivosti o ich zdravotný stav. Bez akýchkoľvek pochybností bola obhajoba obžalovanej - v súvislosti so zraneniami, ktoré boli spôsobené pri sprchovaní horúcou vodou a ktoré viedli k smrti nebohého mal. E. - vyvrátená jednoznačne a bez akýchkoľvek pochybností vypracovaným znaleckým posudkom a aj výsluchmi oboch znalcov, ktorých výpovede sú celkom jasné, zrozumiteľné, logické a odborne fundovane podložené a u súdu nespôsobili žiadnu nedôveryhodnosť alebo pochybnosť, napriek stále tvrdenej a opakovanej obhajobe obžalovanej, táto tak ostáva osamotenou, nelogickou a ničím nepodporovanou. Výpovede priamych svedkov H. Z. a D. Z. v konaní obžalovanej sú logické, zrozumiteľné v tom podstatnom a významnom z hľadiska Trestného zákona a žalovaného zločinu, súladné nielen samé o sebe, ale aj vzájomne, dokonca v niektorých častiach i s výpoveďou samotnej obžalovanej, ktorá napríklad priznala, že mal. E.

zväzovala, že ho dávala spať na zem, že býval nahý. Pri opätovnom vykonávaní dokazovania súdom nedošlo k žiadnym skutočnostiam, ktoré by spochybňovali u týchto dvoch svedkov to, čo konštatoval už krajský súd, že ich výpovede sú považované za jasné, zrozumiteľné, presvedčivé, spĺňajúce všetky atribúty plnohodnotných a nespochybniteľných usvedčujúcich dôkazných prostriedkov popri tom, že nebol zistený žiaden motív týchto svedkov krivo obviňiť alebo ublížiť osobe, ktorá sa starala o ich deti. V nadväznosti na výpovede ďalších vypočutých svedkov súd konštatuje, že i keď tieto neboli priameho charakteru, ich obsah môže byť veľmi dobre ovplyvniteľný tým, že napr. u mal. E. Z. v súvislosti s výpoveďou svedka H. E. v zhode so znaleckým posudkom, nemuselo byť jednoznačne viditeľné, že má spôsobené zranenia takéhoto typu zvlášť vo fáze, v akej sa mohol nachádzať, v súvislosti s výpoveďou svedkyne S. P., ktorá poukazovala na to, že v podstate nemali vzájomné vzťahy a nemala čas sledovať situáciu v rodine S.. Tieto výpovede, obdobne tak výpoveď svedkyne Mgr. P. a svedka T. Q., vo vzťahu k dôvodnosti nemohli byť vyhodnotené v prospech obžalovanej, pretože osobné prešetrovanie v rodine a návštevy boli robené dvakrát do roka a sú teda v tom, čo súd prejednával, právne bezvýznamné ako dôkaz, ktorý by mohol byť akceptovaný v smere vierohodnosti výpovede obžalovanej, v súvislosti s ich vyjadreniami, že nevideli žiadne známky násillia na mal. E. Z.. Vychádzajúc z výsledkov vykonaného dokazovania, súd precizoval skutok oproti obžalobe v tom, že obžalovaná nechávala nahého mal. E. Z. spávať na zemi preto, lebo sa pocikával a pokakával tiež, že ho zatvárala do vreca na odpadky, ktorý bol igelitový, a že rozsiahle popáleniny boli mal. E. Z. spôsobené obžalovanou aj v oblasti prednej a zadnej časti trupu, čo jest z dôvodu bližšej a presnejšej charakteristiky a konkretizácie jednej časti zranení, a že správanie obžalovanej a zaobchádzanie bolo nielen pohrdavé, ale až zlostiné. Súd odmietol vykonať obhajobou navrhované dokazovanie vyšetrovaním duševného stavu svedkyne H. Z. a svedka D. Z., aj následne na ďalšom hlavnom pojednávaní obhajobou navrhované vykonanie dokazovania znaleckým posudkom znalcov z oblasti psychiatrie a psychológie, vo vzťahu k hyperkinetickej poruche správania poškodeného a vplyvu na priebeh skutku, ako nedôvodné, nemajúce vzťah k veci a žiadané len v snahe predĺžiť konanie, pričom na vyšetrovanie duševného stavu svedkov H. Z. a D. Z. neboli splnené vyžadované podmienky v zmysle ustanovenia § 150 Tr. por. navyše ani z ich vystupovania, či už pred orgánmi prípravného konania, pred skoršou zákonnou sudkyňou a senátom, takisto v tomto konaní pred aktuálnym senátom, keď obaja svedkovia boli prítomní na súde, prejavovali sa a vystupovali, nebolo zistené, že by mohli byť také pochybnosti o ich duševnom stave, ako to predpokladá ust. § 150 Tr. por. Takýto postup, keby súd prijal, by bol nadbytočný a neodôvodnený s poukazom tiež na to, že listiny, ktoré k duševnému stavu H. Z. predložila obhajoba, sú z dávnej doby (viac ako 20 rokov) a v žiadnom prípade neboli zistené obhajobou tvrdené závažné pochybnosti v súvislosti s ich schopnosťou vnímať, reprodukovať skutočnosti, o ktorých vypovedali. To, že v rodine Z., a teda aj u H. a D., boli problémy, je jednoduchom faktom, ktorý je a ktorým sa zaoberal súd v rámci civilného konania a v rámci dôvodov a opodstatnenosti náhradnej osobnej starostlivosti. Rovnako tak druhý už uvedený návrh na dokazovanie znaleckým posudkom znalca z oblasti psychiatrie a psychológie vo vzťahu k hyperkinetickej poruche správania poškodeného - neb. mal. E. Z. a vplyvu na priebeh skutku, je bezpredmetný, keďže mal. E. zomrel a znalecké dokazovanie by mohlo vychádzať len zo všeobecných vedomostí a znalostí znalcov, ktoré už sú obsahom spisu a ktorými sa v opisovej rovine zaoberal aj už vypracovaný znalecký posudok. Popri tomto súd mal dostatok iných - už rozvedených - dôkazov, ktorými bol zistený potrebný skutkový stav v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie. Pokiaľ súd uložil obžalovanej trest odňatia slobody v dolnej polovici určenej trestnej sadzby, avšak pri jej strednej, t.j. vo výmere 9 rokov, postupoval tak z dôvodu priebehu a charakteru, typu - až obludnosti - jej konania, tiež dobu, po ktorú sa tak dialo - pravdepodobne viac ako jeden rok, tiež k veku mal. E. v tom čase - 4 roky, jeho bezbrannosť a odkázanosť na iných, tiež na fakt, čo všetko si musel vytrpieť, naposledy s prežívaním utrpenia od 14.9.2011 až po fatálny následok - jeho smrť dňa XX.X.XXXX s dôrazom na to, že ak by aspoň v tomto čase bola obžalovaná konala a zabezpečila včasnú odbornú lekársku pomoc po vzniku rozsiahlych popálení a ich nepochybného prejavovania sa, mal. E. Z. s vysokou pravdepodobnosťou mohol žiť. Keďže zo zákona je trest uložený v takejto výmere trestnom nepodmienečným, musel súd rozhodovať o jej zaradení na jeho výkon do ústavu na výkon trestu odňatia slobody a pokiaľ ju zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia, postupoval tak v súlade s ust. § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák., keďže doposiaľ nebola vo výkone trestu odňatia slobody.“

Proti tomuto rozsudku podala riadne a včas odvolanie obžalovaná prostredníctvom svojej obhajkyne. V odvolaní uviedla: „Máme za to, že v konaní nebolo obžalovanej preukázané spáchanie zločinu týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), b), ods. 2 písm. a) Tr. zák. Súd nesprávne vyhodnotil výsledky dokazovania v súvislosti s naplnením objektívnej a subjektívnej stránky zločinu, zo

spáchania ktorého uznal obžalovanú za vinnú. Výpovede svedkov H. Z. a D. Z. sú nedôveryhodné, poznačené vnútornými rozpormi a nezrovnalosťami. Dôveryhodnosť výpovedí týchto svedkov oslabuje aj ich následné správanie, keď aj v súčasnosti neustále vyhľadávajú pomoc so starostlivosťou o deti u obžalovanej. Taktiež máme za to, že u týchto svedkov sa vyskytujú závažné pochybnosti v súvislosti s ich schopnosťami vnímať a reprodukovat' skutočnosti, o ktorých v konaní vypovedali, čím sa prvostupňový súd odmietol zaoberať. V prospech obžalovanej svedčia aj výpovede zamestnancov ÚPSVaR v Turčianskych Tepliciach, ktoré potvrdzujú, že obžalovaná pravidelne navštevovala úrad práce, pravidelne podávala oznámenia o nezvládateľnom správaní E.. ÚPSVaR situáciu v rodine obžalovanej opakovane a pravidelne prešetroval, pričom nezistil žiadnu okolnosť, ktorú by bolo potrebné riešiť. Ak by sa obžalovaná správala k E. spôsobom, ako je to popísané v obžalobe, určite by vzhľadom na frekventovanosť šetrení zo strany ÚPSVaR boli zistené znaky týrania na E. zo strany obžalovanej, čomu tak nebolo. ÚPSVaR nedostal ani len anonymný podnet zo strany susedov. Úrad evidoval obžalovanú ako osobu, ktorá sa snažila deťom poskytovať dobrú starostlivosť, keď boli problémy, snažila sa prísť za nimi a hľadať pomoc. Máme za to, že v prípade, ak by sa obžalovaná správala k mal. E. spôsobom uvedeným v obžalobe, tieto skutočnosti by pracovníci ÚPSVaR zistili pri pravidelných kontrolách. Máme za to, že takéto okolnosti sa prehliadnúť nedajú. V prospech obžalovanej svedčia aj svedecké výpovede susedov, ktorí rodinu obžalovanej poznajú, navštevujú, mali vedomosť o ich živote, pričom žiadne známky týrania zo strany obžalovanej na E. nespozorovali. V trestnom konaní nebol vyprodukovaný žiaden dôkaz preukazujúci bez dôvodných pochybností, že obžalovaná E. týrala a takým činom by mu spôsobila smrť. Spochybňujeme aj výsledky znaleckého dokazovania a výpovede znalca, ktorý vypovedal, že vzhľadom k rozsahu popálením nie je možné, aby vznikli pri samosprchovaní. Máme za to, že znalec nebol v tomto smere schopný so stopercentnou určitosťou vylúčiť iné alternatívy vzniku zranení E.. Poukazujeme aj na to, že v súvislosti s úchopovými zraneniami znalci pripustili možnosť, že tieto si mohol spôsobiť aj maloletý E. Z. sám pri uchopovaní sa a škriabaní sa, čo taktiež oslabuje preukázanie viny obžalovanej zo skutkov, z ktorých bola napadnutým rozsudkom uznaná za vinnú. V prospech tvrdení obžalovanej ohľadom toho, že ona poškodeného nedržala vo vani a násilím nespρχovala horúcou vodou, svedčí aj výpoveď znalca, ktorý vypovedal, že aj dospelý jedinec by sa v tomto konkrétnom prípade snažil vyhnúť kontaktu s takto horúcou vodou, čo znamená, že obžalovaná by si spôsobom, ktorý popisuje obžaloba, sama spôsobovala bolestivosť, keby pridržala poškodeného vo vani pri pôsobení horúcej vody. Máme za to, že iba znalec z oblasti psychológie a psychiatrie by sa mohol relevantne vyjadriť k tomu, aký vplyv by mohla mať hyperkinetická porucha poškodeného na priebeh jeho správania počas incidentu. Zamietnutím návrhu na vykonanie tohto dôkazu zo strany súdu došlo k porušeniu práv obžalovanej na spravodlivý súdny proces. Máme za to, že pochybnosti v tomto smere by mal súd vyhodnotiť v prospech obžalovanej v súlade so zásadou in dubio pro reo. Na to, aby konanie páchatel'a naplnilo znaky žalovaného trestného činu, je potrebné, aby konanie páchatel'a vykazovalo spôsobovanie utrpenia, ktoré by týraná osoba považovala za ťažké príkorie a ktoré by aj objektívne ťažkým príkorím bolo. Z uvedených dôvodov som presvedčená, že žalované konanie nie je možné hodnotiť ako ťažké príkorie. V danom prípade vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti u obžalovanej za predpokladu uznania viny prichádza do úvahy mimoriadne zníženie trestu v zmysle § 39 ods. 1 Tr. zák. Pri zohľadnení individuálnych okolností na jej strane by použitie trestnej sadzby ustanovenej Trestným zákonom bolo neprimerane prísne a na zabezpečenie ochrany spoločnosti postačuje aj trest kratšieho trvania. Navrhujeme, aby odvolací súd v súlade s § 321 ods. 1 písm. b), d), e) Tr. por. napadnutý rozsudok v celom rozsahu zrušil a sám vo veci rozhodol tak, že obžalovanú oslobodí spod obžaloby v zmysle § 285 písm. b) Tr. por., eventuálne pri inom právnom názore sám uloží obžalovanej primeraný trest odňatia slobody s podmieneným odkladom pri aplikácii inštitútu mimoriadneho zníženia trestu. V prípade, ak odvolací súd po zrušení prvostupňového rozsudku sám vo veci nerozhodne, navrhujeme vec vrátiť prvostupňovému súdu na nové konanie a vykonať nami navrhované a prvostupňovým súdom odmietnuté dôkazy, t.j. znalecké dokazovanie znalcom z oblasti psychiatrie a psychológie - preverenie psychického stavu H. Z. a D. Z. vo vzťahu k ich schopnosti vnímať a reprodukovat' skutočnosti, o ktorých v konaní vypovedali, a znalecké dokazovanie znalcom z oblasti psychiatrie a psychológie - preverenie vplyvu hyperkinetickej poruchy správania mal. E. na priebeh skutku.“

K odvolaniu obžalovanej sa vyjadril prokurátor nasledovne: „Odvolanie obžalovanej považujem za nedôvodné, pričom odvolacie námietky vo vzťahu k dôkazom, podľa názoru obžalovanej nevykonaním ktorých došlo k porušeniu jej práva na obhajobu, pokladám za neopodstatnené. Výpovede svedkov H. Z. a D. Z. podľa môjho názoru neobsahujú rozpory, naopak, v podstatných líniách korešponujú. Výpoveď svedkyne H. Z. je však podrobnejšia, rozsiahlejšia a popisuje udalosti,

ktoré vnímala počas dlhšieho obdobia, nakoľko spomenutí svedkovia, ako aj obžalovaná uviedli, že D. Z. chodil za svojim synom E. sporadicky, menej ako svedkyňa H. Z.. Svedkovia D. Z. a H. Z. vierohodne zdôvodnili aj to, že neoznámili príslušným inštitúciám nenáležité správanie a starostlivosť obžalovanej o E. Z., keď uviedli, že sa báli toho, že na nich podá trestné oznámenie pre neplnenie si ich vyživovacej povinnosti. Takáto ich motivácia jednoznačne potiera akékoľvek rodičovské, morálne a emočné hodnoty menovaných, avšak u ľudí ich komplexnej vybavenosti (nezáujem o vlastné deti, nadmerné požívanie alkoholických nápojov atď.) má vierohodný základ, aj keď zo všetkých spoločenských aspektov absolútne neakceptovateľný. Pokiaľ by sa jednalo zo strany obžalovanej o tak zriedkavé, ako bolo ňou prezentované, konanie, je ťažko možné, aby toto opakovane videla svedkyňa H. Z., ktorá navštevovala obžalovanú sporadicky, a svedok D. Z., ktorý za svojimi deťmi takmer nechodil, o čom niet pochýb. Uvedené dôkazy boli vykonané zákonným spôsobom. Prvostupňový súd, podľa môjho názoru, správne odmietol vykonať znalecké dokazovanie vyšetrovaním duševného stavu svedkyne (H. Z.), a to len na základe lekárskeho správ týkajúcich sa jej „mentálnej“ výbavy pochádzajúcich z dávneho obdobia. Výpoveď tejto svedkyne nebola jediným usvedčujúcim dôkazom, bola podporovaná inými, v napadnutom rozsudku spomenutými dôkazmi. Na správnosti zisteného skutkového stavu veci, tak ako bol ustálený v odvolaní napadnutom rozhodnutí prvostupňového súdu, nič nemení ani negatívne hodnotenie biologických rodičov mal. E. Z. (s čím je možné súhlasiť), ako ani následná starostlivosť obžalovanej o ďalšie deti D. a H. Z., a ich pozitívny vzťah k obžalovanej, proklamovaný odôvodnením odvolania. Pripustiť pravdivosť takýchto tvrdení odvolania, je však namieste uzavrieť, že ani neskoršia starostlivosť obžalovanej o jej ďalšie vnúčatá, nemôže „zmierniť“ a už vôbec nie „ospravedlniť“ jej konanie, pre ktoré bola odsúdená napadnutým rozsudkom. Obdobné konštatovanie je namieste prijať aj vo vzťahu k náležitosti, resp. nenáležitosti „starostlivosti“ zo strany ÚPSVaR o mal. E. Z.. Na dôvažok neboli dokazovaním vykonaným zistené a preukázané frekventované návštevy domácnosti obžalovanej tretími osobami (susedmi, ÚPSVaR), teda je celkom logické, že jej konanie malo priestor zotrvať navonok latentným. Za neopodstatnené považujem aj spochybnenie znaleckého dokazovania v predmetnej veci z odboru zdravotníctva, pričom znalecký posudok, v spojení s výsluchmi znalcov na hlavnom pojednávaní pokladám za úplný, vyčerpávajúci, predkladajúci odpovede na všetky podstatné odborné otázky, ktoré vyvstali v priebehu trestného konania. Závery znaleckého dokazovania poskytli, v otázkach odborných, úplný podklad pre rozhodnutie súdu v rozsahu, aký bol prezentovaný odôvodnením napadnutého rozsudku. Za irelevantnú považujem namietanú nejednoznačnosť momentu vzniku „úchopových“ poranení na tele mal. E. Z., vo vzťahu k stíhanému skutku. Uvedené poranenia sú poraneniami vedľajšími, zistenými znaleckým dokazovaním, pričom následok konania obžalovanej (vo forme smrti mal. E. Z.) mohol vzniknúť aj bez toho, aby tento bol pri (počas) predmetnom sprchovaní silou držaný vo vani. Podstatným je vylúčenie „samosprchovania sa“ maloletým, tak ako znalci zhodne uzavreli. Rovnako tak ani odvoláciu námietku spočívajúcu v porušení práva na obhajobu obžalovanej, a to nevykonaním znaleckého dokazovania znalcom z odboru psychiatrie a psychológie, vo vzťahu k hyperkinetickej poruche správania mal. E. Z. a jej vplyvu na priebeh skutku, nemožno akceptovať. Pri znaleckom dokazovaní v naznačenom smere je celkom zrejme primárnym spôsobom jeho vykonávania vyšetrovanie „probanta“ za jeho aktívnej súčinnosti, čo v danom prípade nie je možné. Mám teda za to, že takto navrhnutý dôkaz je nevykonateľný, vzhľadom k tomu, že mal. E. Z. je nebohy. Súd preto postupoval správne, keď takýto dôkaz vykonať odmietol. Na rozdiel od odvolania, konanie obžalovanej popísané v skutkovej vete výrokovej časti napadnutého rozhodnutia, vzhľadom na jeho frekventovanosť, povahu, „rôznorodosť“, osobu poškodeného a v konečnom dôsledku fatálny, nenapraviteľný následok, je jednoznačne možné z aspektu poškodeného vyhodnotiť ako „ťažké“ príkorie. Taktiež mám za to, že bolo preukázané, že obžalovaná nevenovala dostatočnú pozornosť ani lekárskej starostlivosti potrebnej pre maloletého E. Z., keď s ním, ako s osobou s jasne diagnostikovanými poruchami správania, ako aj osobou vo vývine nenavštevovala praktického lekára pre deti a dorast. Týraním zverenej osoby môže byť i opomenutie povinnej starostlivosti, napr. zabezpečenie lekárskej starostlivosti, ak k jej zabezpečeniu bol páchatel' takéhoto skutku povinný, a to najmä v prípade, ak zverená osoba vzhľadom na svoj vek nebola schopná si takúto starostlivosť, resp. potrebu pre seba zaobstaráť sama. Obžalovaná je osobou, ktorá má vlastné deti, teda nepochybne má skúsenosti s výchovou detí, a teda aj vedomosti o starostlivosti o zdravotný stav detí. Rovnako tak každému musí byť zrejmé, aký stav fyzického alebo psychického „komfortu“ navodzuje konanie popísané v rozhodnutí prvostupňového súdu (izolácia osoby, zväzovanie, lepenie, vkladanie do vreca, sprchovanie studenou, resp. horúcou vodou, atď.), čo podľa môjho názoru vyvracia argumentáciu odvolania v časti absencie naplnenia subjektívnej stránky „súdeného“ trestného činu. Na rozdiel od odvolania považujem trest uložený obžalovanej napadnutým rozsudkom za správny, primeraný, zohľadňujúci povahu a následok skutku, osobu obžalovanej, ako aj ďalšie významné zásady ukladania trestov.“

Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal v zmysle § 317 ods. 1 Tr. por. zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého rozsudku, ako i správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo. Mal pritom na zreteli aj povinnosť prihliadnuť na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por., a zistil, že odvolanie obžalovanej E. S. je čiastočne dôvodné.

Krajský súd považuje návrh obhajoby na oslobodenie obžalovanej spod obžaloby za neakceptovateľný, pretože podľa jeho názoru obžalovaná konaním uvedeným v skutkovej vete napadnutého rozsudku naplnila všetky znaky skutkovej podstaty stíhaného zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), b), ods. 2 písm. a) Tr. zák. Pre vyslovenie takéhoto záveru a pre konečné rozhodnutie vykonal okresný súd dokazovanie, ktoré v celom rozsahu preukazuje vinu obžalovanej. Podrobnú analýzu a rozbor usvedčujúcej dôkaznej situácie učinil už krajský súd v uznesení, sp.zn. 1To/87/2013 z 27. augusta 2013 (č.l. 330-345) a následne i súd prvého stupňa v odsudzujúcom rozsudku, a preto krajský súd v podrobnostiach na odôvodnenia týchto rozhodnutí odkazuje.

K uvedenej analýze usvedčujúceho dôkazného stavu krajský súd len stručne dodáva, že nemá žiadne, ani tie najmenšie pochybnosti o pravdivosti tvrdení svedkov H. Z. a D. Z., ktoré sú v dobrom súlade aj so závermi znaleckého dokazovania. Preto krajský súd uzatvára, že súd prvého stupňa rozhodol vo výroku o vine správne a zákonne.

Pokiaľ ide o výrok o treste, tu dospel krajský súd k záveru, že súd prvého stupňa uložil obžalovanej neprímerane prísny trest, pričom sám zmiernil trest odňatia slobody uložený obžalovanej na výmeru 7 rokov. V tejto súvislosti krajský súd považuje za nutné poukázať na základné pravidlá dôležité pri ukladaní trestu.

Medzi ne v prvom rade patrí ustanovenie § 34 ods. 1 Tr. zák. zakotvujúce účel trestu, podľa ktorého trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život, a súčasne iných odradí od páchania trestných činov; trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou.

Trest je opatrením štátneho donútenia, ktoré v mene štátu, na základe a v medziach zákona ukladajú v predpísanom konaní na to povolané súdy páchatel'ovi za spáchaný trestný čin. V tejto definícii je vyjadrená zásada „nulla poena sine lege, sine crimine, sine iudicio“. Trest ako právny následok trestného činu môže priamo postihnúť len páchatel'a trestného činu (zásada personálnosti trestu), tak aby bol zabezpečený čo najmenší vplyv na jeho rodinu (§ 34 ods. 3 Tr. zák.).

Trest je jedným z prostriedkov na dosiahnutie účelu Trestného zákona. Tým je určená aj jeho funkcia v tých smeroch, v ktorých má pôsobiť zákon na ochranu spoločnosti, jednak pred páchatel'om trestného činu, voči ktorému sa prejavuje prvok represie (zabráneniu v trestnej činnosti) a prvok individuálnej prevencie (výchovy k riadnemu životu - rehabilitácia), a jednak aj voči ďalším členom spoločnosti - potencionalným páchatel'om, voči ktorým sa prejavuje prvok generálnej prevencie (výchovné pôsobenie trestu na ostatných členov spoločnosti).

Ochrana spoločnosti sa teda uskutočňuje dvoma prvkami, a to prvkom donútenia (represie) a prvkom výchovy. Oba prvky sa uplatňujú zásadne súčasne v každom treste, pričom treba mať na zreteli dôležitosť vzájomného pomeru medzi trestnou represiou a prevenciou.

Ochrana spoločnosti pred páchatel'mi trestných činov, vrátane ochrany práv a slobôd jednotlivých občanov, robí z trestu prostriedok sebaobrany spoločnosti pred trestnými činmi. Trest pritom nesmie byť prostriedkom na riešenie iných spoločenských problémov. Preto Trestný zákon vychádza z myšlienky, že základným účelom a cieľom trestu je ochrana spoločnosti pred trestnými činmi a pred ich páchatel'mi.

Individuálna prevencia spočíva vo vytvorení podmienok na výchovu odsúdeného k tomu, aby viedol riadny život. Generálna prevencia má zabezpečiť nielen odradenie ostatných potencionalných páchatel'ov od páchania trestných činov, ale i utvrdenie pocitu právnej istoty a spravodlivosti u ostatných členov spoločnosti. Spravodlivé a včasné uloženie trestu dáva ostatným členom spoločnosti najavo, že konanie, za ktoré bol uložený trest, je protiprávne a nežiaduce, varuje ich pred páchaním trestnej činnosti a posilňuje pocit právnej istoty a právneho štátu. Trestný zákon vychádza z jednoty individuálnej a

generálnej prevencie, pričom obe tieto zložky sa navzájom dopĺňajú a podmieňujú. Disproporcia medzi jednotlivými druhmi prevencie v zásade vedie k nedostatočnému výchovnému pôsobeniu trestu tak na páchatel'a trestného činu, ako i na ostatných členov spoločnosti.

Trest samozrejme musí vyjadrovať aj morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou. V treste je teda obsiahnuté aj spoločenské odsúdenie, negatívne ohodnotenie páchatel'a a jeho činu, a to tak právne, ako aj etické.

Ďalším ustanovením, ktoré musí súd aplikovať pri úvahách týkajúcich sa ukladania trestu, je § 34 ods. 4 Tr. zák., podľa ktorého pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, príťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti a na osobu páchatel'a, jeho pomery a možnosť jeho nápravy.

Výmerou trestu sa rozumie nielen určenie trestu v rámci sadzby tam, kde je trest takto kvantifikovaný, ale aj určenie rôznych modalít alebo obsahu trestov, ak je toto určenie vyhradené súdu (napríklad určenie druhu a rozsahu zakázanej činnosti, rozsahu majetku, ktorý prepadá v prospech štátu, určenie podmienok, obmedzení pri treste zákazu pobytu, pri podmiennečnom odsúdení). Práve rozpätie zákonom stanovenej trestnej sadzby pri určitých trestoch umožňuje a zároveň ukladá súdu povinnosť individualizovať ukladany trest. Súd je povinný vo výmere uloženého trestu zohľadniť všetky okolnosti uvedené v ustanovení § 34 ods. 4, ods. 5 Tr. zák.

Osobu páchatel'a treba hodnotiť vo všetkých súvislostiach. V rámci hodnotenia osoby páchatel'a nemožno obísť ani možnosti jeho nápravy. Úsudok o možnosti nápravy páchatel'a si súd vytvára z veľkej časti už na základe hodnotenia povahy a závažnosti spáchaného trestného činu (t.j. či ide o prečin, zločin, obzvlášť závažný zločin) pri náležitom zhodnotení osoby páchatel'a. Možnosť nápravy páchatel'a konkretizuje jeho osobu vo všetkých zásadných súvislostiach. Primárne ide o stanovenie prognózy budúceho vývoja správania sa páchatel'a na základe objasnenia jeho osobnostných vlastností a ich spojitostí so spáchaným trestným činom, vrátane vplyvu sociálnej mikroštruktúry. Z hľadiska posúdenia možnosti nápravy páchatel'a má veľký význam celkový spôsob jeho života a jeho správanie pred spáchaním trestného činu a jeho postoj k spáchanému trestnému činom (Rt 23/1967). Záver súdu o možnosti nápravy páchatel'a musí byť vždy v plnom súlade s ochranou, ktorú súd uloženým trestom poskytuje záujmom spoločnosti, štátu a občanom pred útokmi páchatel'ov trestných činov a výchovným pôsobením na ostatných členov spoločnosti.

Pri ukladaní trestov treba zároveň vychádzať zo spojenia a vzájomnej vyváženosti dvoch princípov, a to z princípu zákonnosti trestu a z princípu individualizácie trestu.

Trest musí byť úmerný k spáchanému trestnému činom (zásada proporcionálnosti trestu). Úmernosť trestu okrem iného určujú aj pohnútky páchatel'a a možnosti jeho nápravy.

Krajský súd na rozdiel od okresného súdu je toho názoru, že trest odňatia slobody vo výmere 7 rokov možno považovať za spravodlivý a objektívny obraz potrieb a zmyslu trestu z hľadiska jeho generálnej i individuálnej prevencie, pričom nemožno prehliadnuť, že obžalovaná doposiaľ nebola súdne potrestaná a vo vzťahu k jej ďalším deťom sa nezistilo protiprávne konanie.

S ohľadom na uvedené rozhodol krajský súd tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

#### **Poučenie:**

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.